

BUTLLETÍ del GRUP d'ESTUDIS SITGETANS

Any XXX

Febrer del 2005

Nº 112

La Morisca, una masia del Garraf: els que hi van viure i els seus descendents (i II)

David Jou i Andreu

La casa de la Morisca cap als anys 1970

Segona família

Vicenç Monzó Soler, 30 anys, cap de família, jornaler, nat a Albaida

Josepa Domingo Santos, 30 anys, esposa, nada a València

Vicenç Monzó Domingo, 1 any, fill, nat a Albaida

Tercera família

Ramon Batista Nebot, 45 anys, cap de família, jornaler, nat a Lluçena

Celestina Sans Villach, 39 anys, esposa, mestressa de casa, nada a Lluçena

Amàlia Batista Sans, 14 anys, filla, nada a Lluçena

Les característiques de les esmentades famílies, la saturació dels habitatges amb la consegüent promiscuïtat, la duresa de la feina, les condicions d'insalubritat de la fàbrica i de les pedreres de Vallcarca originaren freqüents relleus de treballadors, i l'arribada de gent d'altres regions, potser més pobres o més relacionades amb la mineria, com es reflecteix en el següent padró.

Habitants de la Morisca segons el padró del 1930

Justo Giménez Sánchez, 51 anys, nat a San Roque (Cadis)

Dolores Hernández González, 41 anys, nada a Lorqui (Múrcia)

Consuelo Giménez Hernández, 22 anys, nada a Lorqui (Múrcia)

Juan José Giménez Hernández, 20 anys, nat a Lorqui (Múrcia)

Clotilde Giménez Hernández, 17 anys, nada a Lorqui (Múrcia)

Josefa Giménez Hernández, 9 anys, nada a Lorqui (Múrcia)

Antonio Giménez Hernández, 7 anys, nat a Lorqui (Múrcia)

Carmen Giménez Hernández, 4 anys, nada a Lorqui (Múrcia)

Isabel Giménez Hernández, 2 anys, nada a Lorqui

²⁵ Una gran indústria sitgetana (*L'Amic de les Arts* nº 6, setembre 1926).

(Múrcia)

L'any 1926, la fàbrica de ciment de Vallcarca s'havia convertit en la de major producció de tot Espanya. Hi treballaven 600 obrers, disposava del port al seu servei, d'un extens barri de casetes pels treballadors amb escola, dispensari i església ²⁵. El padró de 1935 no fa cap referència als estadants de la masia, i per tant la Morisca devia estar deshabitada i l'edifici hauria patit els efectes del pas del temps, dels maltractes i de la deixadesa pròpia de les persones desarrelades que l'habitaven els últims anys. Actualment la masia de Cala Morisca es troba en estat de ruïna i d'absolut abandó.

II. Els Miravent de la Morisca es traslladen a Sitges.

Tal com s'ha dit més amunt, com a conseqüència de la mort de Bartomeu Miravent i Quadras, ocorreguda el dia 15 de novembre del 1824, quan tenia 18 anys, la seva vídua Antònia Milà, marxà de la Morisca cap a la vila, probablement per donar llum al seu fill Josep Miravent i Milà. Aquest, va dedicar-se a l'ofici de pagès i, passat el temps, en el mes d'octubre de 1843, va casar-se amb Josepa Riera i Planas. S'establiren al carrer del Port de n'Alegre número 11. En aquesta casa, segons el padró del 1849, Josep Miravent i la seva esposa configuraven la família de la següent manera:

Padró del 1849, al carrer del Port de n'Alegre número 11

Josep Miravent i Milà, 28 anys, cap de casa
Josepa Riera i Planas, 33 anys, esposa
Josep Miravent i Riera, 5 anys, fill
Dolors Miravent i Riera, 2 anys, filla

Dolors Miravent i Riera va morir el 21 d'abril del 1848, a l'edat de un any, onze mesos i 23 dies ²⁶.

Padró del 1857, al carrer del Port de n'Alegre

Josep Miravent i Milà, 36 anys, casat, pagès, nat a Sitges
Josepa Riera i Planas, 30 anys, casada, nada a Sitges
Antoni Miravent i Riera, 12 anys
Josep Miravent i Riera, 7 anys
Isabel Miravent

Padró del 1866, al carrer del Port de n'Alegre

Josep Miravent i Milà, 40 anys, cap de casa, pagès, nat a Sitges
Josepa Riera i Planas, 40 anys, esposa, nada a Sitges

²⁶ APS, 1825-1853, f. 154.

²⁷ *Baluard de Sitges* 7 desembre 1930.

Antoni Miravent i Riera, 20 anys, solter, pagès, nat a Sitges

Josep Miravent i Riera, 17 anys, solter, pagès, nat a Sitges

Maria Miravent i Riera, 12 anys, solter

Isabel Miravent i Riera, 7 anys, solter

Josepa Riera va morir el 1867.

Segons el padró de 1871.

Josep Miravent i Milà, 50 anys, cap de casa, vidu, pagès, nat a Sitges

Antoni Miravent i Riera, 28 anys fill, casat, pagès, nat a Sitges

Dolors Planas i Planas, 25 anys, esposa

Josepa Miravent i Planas, 4 anys, filla, soltera

Mariano Miravent i Planas, 1 any, fill

Josep Miravent i Riera, 22 anys, fill, pagès

Maria Miravent i Riera, 20 anys, filla

Isabel Miravent i Riera 12 anys filla

Padró del 1875, al carrer del Port de n'Alegre número 31

Josep Miravent i Milà, 51 anys, cap de casa, vidu, pagès, nat a Sitges

Antoni Miravent i Riera, 31 anys, fill, casat, pagès

Josep Miravent i Riera, 26 anys, fill, solter, pagès

Maria Miravent i Riera, 21 anys, filla, soltera

Isabel Miravent i Riera, 18 anys, filla, soltera

Dolors Planas i Roig, 26 anys, nora, casada

Josepa Miravent i Planas, 6 anys, néta

Josep Miravent i Riera, va morir el mes de desembre del 1930, als 83 anys ²⁷.

Padró del 1880, del carrer del Port de n'Alegre número 31

Josep Miravent i Milà, 56 anys, pagès, nat a Sitges

Isabel Miravent i Riera, 22 anys, nada a Sitges

Antoni Miravent i Riera, 36 anys, pagès, nat a Sitges

Dolors Planas i Roig, 32 anys, nada a Sitges

Josepa Miravent i Planas, 11 anys, nada a Sitges

Marià Miravent i Planas, 8 anys, nat a Sitges

Lluís Miravent i Planas, 5 anys, nat a Sitges

Segons el padró, la casa del Port de n'Alegre número 31 era propietat de Gertrudis Carbonell. Potser va ser per aquest motiu que, posteriorment, després de produir-se aquest paper, Josep Miravent i Milà va traslladar-se amb tota la seva família a les cases números 4 i 6 del carrer de Barcelona, propietat del seu fill Antoni.

Poc temps després, l'1 d'abril de 1886, Josep Miravent moria. Així queda reflectit en el padró de l'any 1886

Padró del 1886, del carrer de Barcelona números 4 i 6

Antoni Miravent i Riera, 40 anys cap de casa, casat, pagès, nat a Sitges

Dolors Planas i Roig, 40 anys, esposa, casada, feina de casa, nada a Sitges

Josepa Miravent i Planas, 17 anys, filla, soltera

Lluís Miravent i Planas, 11 anys, fill, solter

Teresa Miravent i Planas, 3 mesos, filla

Com era força habitual entre la joventut sitgetana, Lluís Miravent i Planas marxà cap a Cuba el mes d'octubre de 1888 i va morir a la població de Guantánamo l'any 1935. Antoni Miravent i la seva família continuà la seva vida en el mateix carrer de Barcelona, tal com reflecteixen els padrons que segueixen.

Padró del 1892, del carrer de Barcelona número 6

Antoni Miravent i Riera, 48 anys cap de casa, casat, pagès, nat a Sitges

Marina Robert i Carbonell, 49 anys, esposa, casada, nada a Ribes

Josepa Miravent i Planas, nada a Sitges el 1869 soltera.

Teresa Miravent i Planas nada a Sitges el 1875 soltera.

Padró del 1897, del carrer de Barcelona número 4, tancada, i número 6.

Antoni Miravent i Riera, 50 anys, cap de casa, pagès nat el juliol del 1847.

Maria Robert i Carbonell, 54 anys, esposa, nada el maig del 1847 a Ribes

Josepa Miravent i Planas, 28 anys, filla, nada el maig del 1869 a Sitges

Teresa Miravent i Planas, 11 anys, filla, nada el setembre del 1886 a Sitges.

Padró de 1906, del carrer de Barcelona número 6.

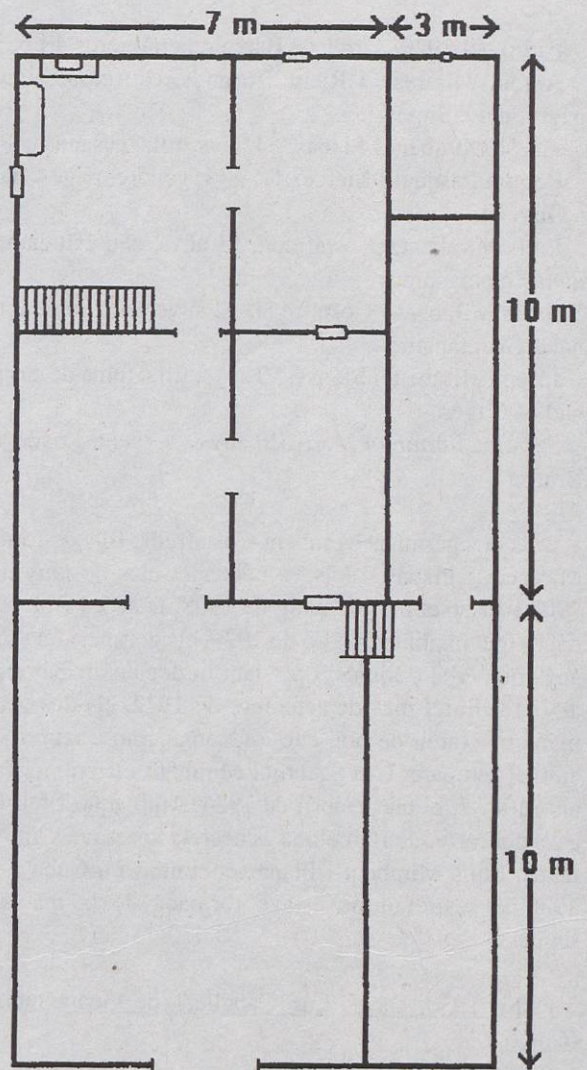
Antoni Miravent i Riera, 61 anys, pagès, nat a Sitges,
Maria Robert i Carbonell, 62 anys, feina de casa, nada a Ribes

Ramon Pasqual i Marcé, 25 anys, pagès, nat a Olivella

Teresa Miravent i Planas, 19 anys, feina de casa, nada a Sitges

Teresa Miravent casà amb Ramon Pasqual el 22 de novembre de 1903

Padró del 1911, del carrer de Barcelona números 4 i

Plànol de la casa de la Morisca

6.

Antoni Miravent i Riera, 64 anys, casat, pagès, nat a Sitges

Maria Robert i Carbonell, 63 anys, casada, nada a Ribes

Ramon Pasqual i Marcé, 30 anys, casat, pagès, nat a Olivella

Teresa Miravent i Planas, 24 anys, casada, feina de casa, nada a Sitges

Padró del 1915, del carrer de Barcelona números 4 i 6.

Antoni Miravent Riera, 72 anys, vidu, pagès, nat a Sitges

Teresa Miravent Planas, 28 anys, filla, casada, nada a Sitges

Ramon Pasqual Marcé, 34 anys, gendre, casat, pagès, nat a Olivella

Padró del 1920, carrer de Barcelona números 4 i 6.

Antoni Mirabent i Riera, 76 anys, cap casa, vidu, pagès, nat a Sitges

Teresa Mirabent i Planas, 34 anys, filla, casada

Ramon Pasqual i Marcé, 41 anys, gendre, pagès, nat a Olivella

Lluís Mirabent i Costafreda, 13 anys, nét, estudiant, nat a Guantánamo

Josep Mirabent i Costafreda, 12 anys, nét, estudiant, nat a Guantánamo

Josepa Mirabent i Planas, 50 anys, filla, feina de casa, nada a Sitges

Serafina Fortuny i Martí, 20 anys, serventa, nada a Bràfim

Dels dos germans Mirabent Costafreda, fills de Lluís Mirabent i Planas, Lluís va néixer el mes de juny de 1907 i Josep el mes de maig de 1908. D'acord amb les dades que facilita el padró de 1920, els germans feia set anys que eren a Sitges, i per tant hi devien arribar cap al 1913. En el mes de setembre de 1922, els dos germans marxaren de nou cap a Guantánamo a reunir-se amb el seu pare. L'avi, Antoni Mirabent i Riera, moria als 81 anys, el mes d'abril de 1924. Amb aquest fet, la casa del carrer de Barcelona es desfeia i passava a altres mans. Lluís Mirabent i Planas continuava a Cuba i el 1930 la seva família estava formada de la manera següent.

Padró 1930, carrer Luz Caballero de Guantánamo (Cuba)

Lluís Mirabent Planas

Rosa Muntaner Sardà

Rosa Mirabent Muntaner

Dolors Mirabent Muntaner

Lluís Mirabent Costafreda

Josep Mirabent Costafreda.

III. Els Escofet de la Morisca a Sitges.

El 1863, com s'ha vist més amunt, i a conseqüència de la mort de Josepa Mirabent i Quadras, esposa de Martí Escofet, la masia de la Morisca, quedà, desamparada, sense mestressa de casa. Davant d'aquesta circumstància, Martí Escofet i el seu fill, Josep Escofet i Mirabent, es casaren amb dues germanes de Les Gonyoles, Josepa i Eulàlia Ràfols i Oller²⁸ respectiva-

Antoni Mirabent i Riera, dit el Llarg de la Morisca, amb els seus néts Lluís i Josep Mirabent i Costafreda cap a l'any 1910

ment, i s'instal·laren tots a la mateixa casa, com es pot veure en el padró de la masia del 1866.

Pocs temps després, es produïrien diverses circumstàncies que canviarien radicalment la situació familiar. Per una part, el matrimoni jove format per Josep Escofet i Mirabent i la seva esposa Eulàlia es traslladà a viure al carrer de Barcelona número 23, i per l'altra es produí la defunció dels germans Bartomeu i Magdalena Escofet i Mirabent a l'hospital de Sitges, en plena joventut, el mes de març del 1870, possiblement, com ja s'ha dit més amunt, a conseqüència d'una epidèmia de verola que causà aquell any a la vila una mortalitat extraordinària. Els descendents de Martí Escofet es repartiren d'aquesta manera, tal com es pot veure en els successius empadronaments:

Padró del 1871, del carrer de Barcelona número 23.

Josep Escofet i Mirabent, 28 anys, cap de casa, casat, pagès, nat a Sitges

²⁸ Hi havia un germà gran, anomenat Pere Ràfols Oller, que podria ésser el motiu de coneixença dels Martí Escofet amb les germanes Ràfols de Les Gonyoles. Pere Ràfols estava casat a Sitges amb Rosa Bertran i vivia a la casa de la Pleta, al Port de n'Alegre. Va morir d'apoplexia als seixanta cinc anys, mentre treballava la seva vinya el dia 20 de juny de 1890

Eulàlia Ràfols i Oller, 30 anys, esposa, nada a Les Gunyoles Sitges

Padró del 1875, del carrer de Barcelona.

Josep Escofet i Mirabent, 36 anys, cap de casa, casat, pagès, nat a Sitges

Eulàlia Ràfols i Oller, 35 anys, esposa, casada, nada a Les Gunyoles

Eulàlia Escofet i Ràfols, 2 anys, filla, nada a Sitges

Padró del 1886, del carrer de Barcelona número 23

Josep Escofet i Mirabent, 40 anys, cap casa, casat, pagès, nat a Sitges

Eulàlia Ràfols i Oller, 44 anys, esposa, casada, feina de casa, nada a Les Gunyoles.

Eulàlia Escofet i Ràfols, 12 anys, filla, nat a Sitges

Josepa Escofet i Ràfols, 10 anys, filla, nada a Sitges

Padró del 1892, del carrer de Barcelona número 15.

Josep Escofet i Mirabent, 40 anys, cap de casa, casat, pagès, nat a Sitges

Eulàlia Ràfols i Oller, 54 anys, esposa, casada, nada a Les Gunyoles

Josepa Escofet i Ràfols, 16 anys, soltera, nada a Sitges

Padró del 1897, del carrer de Barcelona número 15.

Josep Escofet i Mirabent, 65 anys, cap de casa, pagès, nat a Sitges

Eulàlia Ràfols i Oller, 58 anys, esposa, nada a Les Gunyoles

Eulàlia Escofet i Ràfols, 23 anys, soltera, nada a Sitges

Josepa Escofet i Ràfols, 21 anys, soltera, nada a

El mes de gener del 1901, Josepa Escofet i Ràfols es va casar amb Jaume Torrents i Font.

Padró del 1906, del carrer de Barcelona número 15.

Josep Escofet i Miravent, 58 anys, cap de casa, pagès Eulàlia Ràfols i Oller, 60 anys, esposa, nada a Les

Gunyoles

Eulàlia Escofet i Ràfols, 30 anys, soltera, nada a Sitges

Eulàlia Ràfols Oller va morir el 20 de maig de 1908.

Padró del 1911, del carrer de Barcelona número 15.

Josep Escofet i Miravent, 69 anys, cap de casa, pagès, nat a Sitges

Eulàlia Escofet i Ràfols, 33 anys, filla, nada a Sitges

Josep Escofet i Miravent va morir el 25 de maig de 1915

Padró del 1915, del carrer de Barcelona número 15.

Casa deshabitada

Padró del 1920, del carrer Major número, 31.

Jaume Torrents i Font, 44 anys, cap de casa, sastre, nat a Vilanova

Josepa Escofet i Ràfols, 45 anys, esposa, feina de casa, nada a Sitges

Santiago Torrents i Escofet, 15 anys, fill, nat a Sitges

Josepa Torrents i Escofet, 18 anys, filla, nada a Sitges

Eulàlia Torrents i Escofet, 8 anys, filla, nada a Sitges

Pere Pruna, l'home i l'artista *

Mª Lluïsa Marsal

Pere Pruna és sobretot conegut com a un excel·lent pintor, no cal dir-ho, però avui tractarem d'esbrinar altres factors de la seva riquíssima personalitat.

L'HOME

Amb una gran seducció personal i una vida intensament viscuda, Pere Pruna destacava pel seu talent, tan desbordant com el seu físic, la seva immensa cultura i

el seu humanisme. Era també un conversador infatigable i eufòric que s'expressava amb vehemència. Ignasi Agustí digué d'ell amb sornegueria que "era l'únic home que no podia abraçar una sola vegada". I afegia que Pere Pruna era un personatge fabulós, una força de la naturalesa que provenia d'una mena de vigor extrahumà, com una força tel·lúrica que sacsejava tot el que tocava.

*Text del parlament fet al Grup d'Estudis Sitgetans el 2 d'octubre de 2004

Segons Joan Antoni Maragall, es podia conversar amb ell de filosofia -parlava hores sobre Pascal-, de religió, d'història, d'art, de literatura..., sobre el món actual o de política. I un cert desordre del seu tarannà extern no implicava ni molt menys cap desordre intern. També era un ésser contradictori en molts aspectes. I si el seu físic denotava una gran sensualitat, al mateix temps era un home místic amb una profunda espiritualitat. Tots aquests vessants de la seva personalitat es reflectien a la seva pintura i en els seus escrits, com veurem més endavant.

A les dècades dels anys vint i trenta, i instal·lat a París de la mà de Picasso, fou amic de Jean Cocteau, de Max Jacob, i dels compositors Honneger i Milhaud, entre d'altres. Va ser una època d'aprenentatge brillant i també quant a les vivències i els contactes artístics que va mantenir.

EL BALLET

Va dissenyar escenografies i decorats per a Diaghilev, el gran creador dels ballets russos, concretament els del ballet *Le roi nu*, segons un conte d'Andersen, estrenat a l'Òpera de París. Al Liceu de Barcelona, *Les matelots*, amb decorats de Pere Pruna, va ser representat pels ballets de Montecarlo.

Pere Pruna i Sebastià Gasch escriviren un llibre titulat *De la danza*. Aquest assaig aprofundeix en la història del ballet des de finals del segle XVIII, quan la dansa esdevingué ballet, fins a mig segle XX, representada pel ballet de l'Òpera de París. Serge Lifar considerava també aquesta època com la més important dins de la història de la dansa. L'escriptor i poeta, Fernando Gutiérrez, qualificà aquest assaig d'apassionant per l'amor i la dedicació amb què va ser realitzat.

Els comentaris sobre la dansa clàssica són precisos i concrets. El punt potser més interessant és quan estableix un dualisme entre l'abstracció i l'expressió

com a primera fase de la creació artística. I conclou que l'art no té una finalitat concreta, sinó que és un missatge de l'artista.

EL CINEMA

Pere Pruna era també un enamorat del cinema. Havia mantingut llargues converses sobre aquest tema amb el periodista Àngel Zúñiga al seu taller de la plaça Reial de Barcelona.

Interessat en la refundició d'una obra teatral al cinema, va compartir amb el seu germà Domènec i Franz Winterstein, un professional molt conegut en els medis cinematogràfics europeus de l'època, el projecte de dur al cinema l'obra de Calderón *El Alcalde de Zalamea*. L'adaptació era de Domènec Pruna i el pintor es feia càrrec de l'escenografia i els figurins.

Es va pensar en Pere Pruna com a protagonista, convençudíssims tots que, tant el seu físic opulent, com les seves facultats de veu i declamació s'adeien perfectament a les característiques que exigia el conegut personatge de Pedro Crespo, alcalde de Zalamea. Hauria estat segons Zúñiga "Un pintor excepcional, ganado ahora para el cine". Amb tot, el projecte va quedar en l'aire.

ELS ÀNGELS

Entre els anys 1924 i 1931, Pere Pruna va assimilar la formació francesa en altres camps a més de la pintura. Entre els seus escriptors preferits destacava Paul Claudel, un autor de profundes arrels catòliques, i, no cal dir-ho, també Pascal.

El nostre pintor va combregar amb els postulats de l'Action Française, moviment polític d'inspiració monàrquica i conservadora, i amb els seus ideòlegs Charles Maurras i Leon Daudet. Potser aquesta influència explica, en part, la seva inclinació, l'any 1938, pel bàndol nacional en la guerra d'Espanya i la seva incorporació al front a Burgos.

Però la seva formació humana i intel·lectual s'emmirallava principalment en la cultura grega, en la religió cristiana, en els clàssics espanyols, i en els místics del segle XVI, sobretot en sant Juan de la Cruz. En altres ocasions de la seva vida i en alguns dels seus escrits, notes, apunts i reflexions íntimes, es fa palès el pes d'una de les obres d'aquest místic, el Càntic espiritual, que culmina amb la unió amb Déu. I, alhora, la influència d'un text bíblic, el Càntic dels Càntics.

Veiem-ho breument en aquest fragment tret de *San Juan de la Cruz y la gacela o el sediento*: "El ciervo que huye, la amada que adolece, cavernas húmedas... Cantor del mediodía y que sabe de brisas empapadas de perfumes y mieles, frutas, lírios y senos... Quién comiera sus uvas, quién olvidase su ganado, siendo

ya ganado... *Cómo canta las noches el enamorado, auténtico enamorado... Cómo avanza el amor*".

I en aquest altre: "*Y se me mostró el río de agua de vida. En una cruz. Cuatro esperanzas. Angulos rectos, cobijo para no abandonar. Cuatro sedientos desiertos nos aguardan. En temblor de gracia y empujados por brisas de sombra de manzanos. Hacia el austro, alameda de hoja que no cae, que dará su fruto a su tiempo. Ya despojado de mi carne mortal, yemas dulces de cuatro ángeles me llevaron, paralítico, en espera de gracia, por la dulce pendiente, iluminado, a la región de Dios. En su menudo paso, arquitecturas de follaje indicaban, hasta que se hizo ante mi, el jardín transparente. Rosas que nacían y se desprendían lentamente para perfumar mollido alfombrado. En imagen de catedrales, cómo se doblaban los graciosos cipreses, formando arcos y bóvedas de desconocidos órdenes. Nunca vi de órgano pedal más dulce. Sin cesar cantaban: Yo soy la flor de los campos y el lirio de los valles. Cuatro pétalos olorosos, cuatro tallos y Él, trascendiendo, y de lechosa y purísima almendra, por cuatro animales escoltado*".

Segons un article del 1945 de Joaquim Vayreda, l'anhel de penetrar en un més enllà desconegut, la seducció per un infinit misteri poètic, un no sé què d'impalpable i eteri, es fan evidents potser en algun somriure fugisserament malenconiós d'una cara femenina de gest angelical i en la pintura exquisidament delicada dels àngels, un dels temes pictòrics i literaris preferits de Pere Pruna.

L'Àngel, símbol d'espiritualitat, esperit pur sense sexe, uneix la tradició cristiana a la tradició hel·lènica, ambdues presents en la formació intel·lectual i artística de Pere Pruna. Els àngels apareixen en la iconografia artística des de l'origen de la cultura. Els grecs representaven amb les ales l'amor i la victòria. Recordem la Victòria de Samotràcia i també algunes divinitats de la seva mitologia. En el simbolisme cristià, les ales són la llum del sol de justícia que il·lumina la intel·ligència dels justos. I la força del seu moviment representa l'evolució espiritual.

Quan el 1967 Pere Pruna va ingressar a l'Acadèmia del Faro de San Cristóbal, el seu discurs d'ingrés com a acadèmic duia el títol de *De los àngeles en la pintura*. Era un savi i documentat tractat sobre la figura dels àngels en la història de la pintura des de l'antiguitat fins a la modernitat i les diverses interpretacions que al llarg dels segles se n'han fet a través de la iconografia.

Fa unes referències concretes a la figura dels àngels que apareixen a l'Antic Testament. Són descripcions barroques que mostren legions d'àngels i un Déu, Yahvé, majestuós. En canvi, al Nou Testament, les aparicions angèliques tenen una pura simplicitat, com

si fossin més humanes. La terra i el cel es comuniquen com en la salutació de l'àngel a Maria.

LA SEVA PROSA

La prosa de Pere Pruna és elegant. No es tracta d'un estil literari gaire planer, potser perquè l'acumulació d'idees i la riquesa del lèxic no ho fan possible. La seva personalitat desbordant inunda el full de paper i, de vegades, quan no tracta temes d'espiritualitat com els que hem vist abans, la prosa esdevé gairebé barroca en les descripcions d'ambients històrics, com en un text titulat *El juglar del rey*, per citar un sol exemple,

En la descripció de paisatges, com el de *Río y mar i Castilla que labras y aras*. O en la de personatges. Com quan fa un irònic panegíric de Lope de Vega, titulat *El zorro en la ciudad* i diu: "*Sin el cieno de sus burlas del culteranismo [corrent literari del seu mateix segle] en culto idioma, sin sus rimas por rimar i raudal de bostezos en sendas páginas, ese pícaro de la carne [en referència a l'agitada vida sentimental de Lope], sentencioso y digno, cómo nos gusta, cómo llora i cómo pronto olvida, cómo desespera, tan hábil, marrullero, cómo nos engaña y se aleja, pausadamente, altivo, triste. Es el fénix que renace en las cenizas de un brasero medio cubierto por falda femeninas*".

La prosa és brillant i acolorida com una pintura i plena de matisos. Sempre amena perquè, no ho oblidem, estem parlant en aquest cas d'un escriptor que té un gran coneixement dels temes i dels personatges, alguns històrics, que tracta. La seva vasta cultura també inunda el paper.

Però trobem el Pere Pruna més autèntic quan parla de la pintura i de la bellesa com a ideal. La pintura és l'art al servei de la bellesa. Cal sang i nervi, amb el fre de la intel·ligència, per fer front al conformisme. L'art com a cosa pura i personal, amb llibertat: una pinzellada de pasta, un matís, un toc, i el lleu bufec d'un àngel...

Pruna parla del cos femení com a Temple d'aquesta Bellesa: "*Ese templo delicado es la imagen de una joven, hija de Corinto. Reproduce fielmente sus proporciones particulares, el cuerpo adorable, que se mide con el todo, perfecto ejemplo vivo de simetría y de eurtimia, inspirador i modelo para componer el trazado de mi templo, con gran juego sutil de proporciones i de armonías*".

Hem vist que fa referència a Corint, a Grècia. En algun dels seus escrits insisteix en la bellesa, de vegades alada, de les níques, escultures de noies gregues, molt joves, amb les túniques drapejades que modelen el cos.

És també molt autèntic quan mostra una infinita tendresa per a la seva filla Isabel en les seves cartes

que encapçala sempre amb les paraules: “*Ma Cherie*”.

PRUNA A SITGES

Evoquem ara breument el Sitges en el qual visquè Pere Pruna els anys quaranta i cinquanta. Un Sitges tranquil i pacífic, sotmès a l'ordre establert pel règim. Però Sitges té sempre el seu encant. Era el Sitges on estiuejaven, i també hivernaven, l'escriptor César González-Ruano i el poeta Fernando Gutiérrez. Les tertúlies al Xiringuito amb Pere Pruna eren freqüents. Ramon Planes, Noël Clarasó i el meu pare endegaven l'*Antología de Sitges*. I José Antonio Martínez Sardà, tan amant de l'art, es convertia en un autèntic mecenes de Pere Pruna.

Deia Ignasi Agustí en el seu llibre *Espejo de España*, del 1974: “*Pedro Pruna gozó por aquellos años en Sitges de una aureola de ser misterioso y mágico. La casa de Sunyer, donde se había instalado, estaba un poco alejada del centro del pueblo. Muchachas muy jóvenes entraban a verle a media tarde y se dejaban pintar por él tal como Dios las hizo. Hubo peleas, piques y arañazos por llegar a ser*

la modelo del pintor. Yo veo ahora, de vez en cuando, pasar por la calle algunos de aquellos cuerpos de diana, que otrora fueron esbeltos, i no puedo dejar de meditar sobre el tránsito i la decrepitud del tiempo”. Suposem que era cert.

SENTIMENT RELIGIÓS

Pere Pruna va fer pintures murals a nombroses esglésies: la nostra parròquia, la capella de les Mares Reparadores, la parròquia de Santa Anna a Barcelona, una església menorquina i la sala capitular de l'abadia de Montserrat, i probablement me'n deixo altres.

La primera vegada que va anar a Montserrat va ser fruit d'una crisi religiosa, bastant generalitzada després de la Guerra Civil. Tenia un taller instal·lat sobre el cambril de l'església on feia dibuixos i gravats. Posteriorment, les seves visites al monestir de Montserrat van sovintejar. Deia que hi anava a refer-se. Participava en la litúrgia i era molt amic de l'abat Aureli Escarré. Un dia abans de la seva mort, va dir al pare abat: “Avui és una epifania gloriosa”, i “Tinc fam de l'eucaristia”. Era la seva darrera resposta a la contradicció entre espiritualitat i materialitat.

**Aquest número ha estat
publicat amb l'ajuda de**

Caixa de Sabadell